

Εβδομαθησια 6 Νοε 2009

Στα ερμητικά μονοπάτια

Από την Καλλιόπη Εξάρχου

Μαρία Λαμπαδαρίδου-Πόθου
Υγρό φεγγαρόφωτο
μυθιστόρημα
εκδόσεις Κέδρος 2009, σ. 400

«**Α**υγουστίνος... τ' όνομά του είναι Αυγουστίνος...», λέει η Περσεφόνη, τη στιγμή που φέρνει στον κόσμο τον γιο της, στις τελευταίες σελίδες του *Ιερού ποταμού* της Μ. Λαμπαδαρίδου-Πόθου. Μια γέννηση-προφητεία για να δει το φως, ως συνέχεια, το καινούριο απολαυστικό μυθιστόρημα της συγγραφέως, το *Υγρό φεγγαρόφωτο*.

Εμποτισμένο από το τελετουργικό στοιχείο της εσωτερικής αναζήτησης, αλλά και δομημένο πάνω σε γεγονότα που συνδέονται με τη σκληρή πραγματικότητα της ζωής, το έργο αυτό είναι ένας βαθύς στοχασμός πάνω στο πεπρωμένο, τον Θεό, τη σοφία του πόνου, την κοινωνική αναληθία, το «χάος και τον εθισμό σ' αυτό». Ένα πανάρχαιο κειμήλιο, η *Ιερή Χάρτα*, όπου είναι χαραγμένα τα μυστικά του γενετικού υλικού και τα οποία έχει αποκωδικοποιήσει ο Αυγουστίνος, μετά τη δολοφονία του γίνεται το αντικείμενο ενός οδυνηρού αγώνα του ήρωα, του Προμηθέα, του «σημαδεμένου των θεών», για να το διαφυλάξει από τα συμφέροντα αδιάτακτων σφετεριστών.

Μια αλληγορία εμπνευσμένη είναι αυτό το μυ-

θιστόρημα, το οποίο όμως παράλληλα διαθέτει μια σφοδρή δύναμη ζωής ικανής να πολλαπλασιάζει το νόημά της ανάλογα με την άγνοια που της γίνεται. Και αυτή είναι η υπέρβαση της λογοτεχνικής δεινότητας της συγγραφέως, η πολύσημη γραφή της με τη διαύγεια της δεξιοτεχνίας, αλλά και της ποιητικής ευαισθησίας που τη χαρακτηρίζουν, στα τόσα χρόνια της συγγραφι-

κής της προσφοράς. Πρόκειται για μια μοναδικότητα δημιουργικής έκφρασης που διεισδύει στα βάθη της ψυχής του αποδέκτη, καταφέροντας να διανοίγει τα ερμητικά της μονοπάτια. Όταν μάλιστα έχουμε μια συγγραφέα του διαμετρήματος της Μ. Λαμπαδαρίδου, διαπιστώνουμε ότι ο λόγος ύπαρξης της γραφής της είναι αυτή η απεριόριστη περιδίηση στην ποιητικότητα των στοχασμών που μετουσιώνουν μια απλή υπόθεση σε περιπέτεια μιας απaráμιλλα πολυσχιδούς αρχιτεκτονικής δομής.

Προσαμβάνοντας τα μηνύματα της αρχέγονης υπαρκτικής πορείας που διατρέχουν από άκρη σε άκρη το μυθιστόρημα, ο αναγνώστης έχει την εντύπωση, πέρα από το αμείωτο ενδιαφέρον, ότι συμμετέχει σε μιαν εκλεπτυσμένη πά-

λη της προσωπικής, αλλά και γενικότερα της ανθρώπινης ιστορίας για την ασυμβίβαστη επιβίωση αξιών.

Ο χρόνος και ο χώρος στο *Υγρό φεγγαρόφωτο* ανοικούν ανάμεσα στο πραγματικό και το φανταστικό, προσδίδοντας μια αίσθηση μυστηριακής πρόσκλησης σε μια ύψιστη εμπειρία ουσιαστικής νοσηματοδότησης της ζωής. Το *Υγρό φεγγαρόφωτο* μέσα από τις ορθάνοιχτες πόρτες του υπόσχεται μια μυθική περιήγηση στο όνειρο μιας καταλυτικής παρουσίας του ανθρώπου σ' αυτόν τον κόσμο που πονάει διαρκώς.

Πρόκειται για μια απολλώνια αναζήτηση της αλήθειας, χαρακτηριστική της ποιητικής γραφής της Μ. Λαμπαδαρίδου, συνειδητή ή ασυνείδητη, δεν έχει σημασία, όπως το απαιτεί στην αρχαία τραγωδία η διαλεκτική της ζωής και του θανάτου. Η συγγραφέας πλατύνει με ιδιαίτερη φροντίδα τα όρια των αντοχών των ηλιακών της ηρώων, συνθέτοντας έναν ύμνο στο ανθρώπινο πεπρωμένο. Στην αφηγηματική «σκηνοθεσία», η οποία αντιπαράθετεί ανάγλυφα τον ρεαλισμό της διαφθοράς του κακού και τον ποιητικό ρομαντισμό του καλού, μοιάζει να στήνονται αυτοί οι δύο κόσμοι, του πραγματικού και του φανταστικού, σε μια στενή σχέση αλληλο-διείσδυσης. Φυσικά και πρόκειται για γεγονότα και στις δύο περιπτώσεις. Απλώς η ποιητική μυθιστορία του *Υγρού φεγγαρόφωτου* διευρύνεται με ψυχικές διαδικασίες, τις οποίες καλύπτει το φανταστικό μέσα από τα σύμβολα και τα αρχέτυπα με την παγκοσμιότητα της αιώνιας αλήθειας. Η συγγρα-

φέας προσπαθεί να ξορκίσει τον διαρκή ζόφο των ηρώων της, να προσφέρει μια θέση περίοπτη σ' αυτές τις τρικυμισμένες υπάρξεις. «Προμηθείς δεσμώτες και λυόμενοι» της ζωής, που τολμούν να αντιτάξουν τον λόγο τους στη σαθρότητα, έχοντας ως μόνο σύμμαχο την «εμμονή της ελευθερίας».

Θα πρόσθετα επίσης, έχοντας ως συνοδοιπόρους και την έννοια της «συγχώρεσης» (pardon), όπως τη χρησιμοποιεί η φιλόσοφος και ψυχαναλύτρια Κρίστεβα, η οποία την περιγράφει ως στάση ζωής που δίνει νόημα στην οδύνη και ανοίγει τον συλλογικό λόγο, μετατρέποντας το κακό και τον θάνατο σε αφήγηση ζωής για μια καινούρια ζωή. Ετσι ορίζεται η αξία της αναλυτικής ερμηνείας ως συγχώρεση. Θα μπορούσε κανείς να αποκαλέσει αυτή την εμπειρία μια «θεραπεία». Χωρίς τέλος. Εξάλλου, η τελευταία λέξη του μυθιστορήματος είναι το ρήμα «περιμένω», ίσως γιατί η συγγραφέας στο *Υγρό φεγγαρόφωτο*, αλλά και στα προηγούμενα έργα της, επιλέγει ήρωες-σύμβολα, όμοια με αυτά που περιγράφει ο Γιουνγκ: «σαν φωτιές που προχωρούν ασταμάτητα προς μακρινούς στόχους» ή υποσχέσεις.

Και όλη αυτή η περιπέτεια της ύπαρξης εξισορρέιται με μια γραφή στην οποία ταιριάζει απολύτως ο ορφικός στίχος που παραθέτει η δημιουργός, «έρχομαι εκ καθαρών καθάρα». Είναι μια γραφή διαφανής σαν κρύσταλλο, που επιτρέπει να τη διαπερνά το φως της λυρικής και φιλοσοφικής της περιπλάνησης, προκαλώντας γοητευτικούς ιριδισμούς, τόσο ελκυστικούς για τον αναγνώστη της.